

Årsredovisning 2016

Södra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund

Produktion och foto: Sandra Eidergren och Caroline Olsson, Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund © 2017

Innehåll

4	Förbundsledningen har ordet	14	Utveckla
6	Uppdrag och mål	16	Medarbetare
8	Informera och stödja	20	Ekonomisk redovisning
10	Hantera	28	Förbundsledningen Revisionsberättelse

På väg mot framtidens räddningstjänst

Flera av våra medlemskommuner växer och invånarantalet i vårt område uppgår nu till drygt 210 000. Tillväxten, med mycket nybyggnation och ökade transporter som följd, gör att vi hela tiden utvecklar vår verksamhet. Inköp och driftsättning av mindre offensiva enheter är ett exempel på 2016 års arbete mot effektiva räddningsinsatser.

De senaste åren har det blivit tydligt att det byggnadstekniska brandskyddet ökar i komplexitet. Nya tekniker och material skapar nya utmaningar för oss. Även fordonsindustrins utveckling, bland annat inom miljö, innebär nya arbetssätt. Gas- och elbilar för med sig nya säkerhetsaspekter för operativ personal. En fråga som aktualiserades i samband med flertalet bilbränder i Borås tätort hösten 2016.

Likt många andra områden har också vi tidvis problem med

anlagda bränder och social oro. Vi ser även att flera av årets större händelser involverar avsiktlig skadegörelse. Häglaredsmastens haveri och pulverbrev till samhällsviktiga funktioner är två sådana exempel. Det är en allvarlig utveckling och vi arbetar nära kommun och polis i frågorna.

Det totala antalet räddningsinsatser har minskat under 2016. Dock har antalet bostadsbränder, framför allt i flerbostadshus, ökat. För att motverka utvecklingen måste vi fortsätta att stärka vårt förebyggande arbete. Riktade insatser kring brandskydd i hemmet är en av våra kommande utmaningar.

Årets minskning av antal larm härrör främst från det nya avtalet kring IVPA, I väntan på ambulans, som trädde i kraft den 1 juli 2016. Avtalets utformning grundas i en gemensam mall för

Västra Götalandsregionen och reglerar att de 14 av SÄRF:s 24 kårer och räddningsvårn som åker på IVPA-larm gör så efter samma kriterier. Invånarna i flera av förbundets glesbygdsområden upplever att förändringen innebär en minskad trygghet, en oro som inte gått oss förbi. Vi stödjer våra kommuner, företag och individer med utbildningar i hjärt-lungräddning och brandkunskap. Att ge människor kunskaper att rädda liv och egendom ökar möjligheten till snabbare hjälp i väntan på en ambulans eller brandbil.

Förbundet har under den andra halvan av året genomfört ett arbetsmiljöfokus, inte minst på grund av tragiska utgångar under pågående räddningsinsatser i landet. Samtliga chefer, arbetsledare och skyddsombud har genomgått en grundläggande arbetsmiljöutbildning. Vi arbetar efter devisen Friska brandmän, som naturligtvis inkluderar

all vår personal. Vi kommer också att fortsätta arbetet med att utveckla och förbättra våra verksamhetslokaliteter.

Medarbetarinflytandet har utökats med införande av ledningsråd, som enligt forskning ökar personalens delaktighet. I partsammansatta arbetsgrupper har en organisationsöversyn genomförts i syfte att förenkla och kostnadseffektivisera organisationen samt skapa tydliga ansvarsområden. Utifrån översynen arbetar SÄRF vidare med en organisationsjustering, vilken planeras att sjasättas under 2017.

Med fokus på våra medlemskommuners olika behov har vi under året satsat på att ha en hög lokal närvaro. Nästintill alla kårer och räddningsvärn har deltagit vid arrangemang i deras närområde. Vi är synliga och en naturlig del av samhällsbilden och avser att utveckla dialogen

med våra medlemskommuner ytterligare.

Vi bedriver fortlöpande arbete för att utveckla vår interna och externa kommunikation. En mer strategiskt och långsiktig planering har gett arbetet ökad dignitet. Höstens rekryteringskampanj, för att nå heltids- och RiB-personal, genomfördes med gott gensvar och resultat.

Vikten av kommunikation visar sig också i det faktum att företrädare från hela världen under året sökt sig till vår utbildnings- och övningsanläggning Guttasjön. Vår kompetens och erfarenhet efterfrågas. Anläggningen behöver förbättras och förnyas för att fortsatt vara attraktiv.

Vi är en räddningstjänst för alla. Att delta i Borås första pridefestival och hissa regnbågsflaggan är en självklarhet för oss. Likaså vår ambition om

att framöver bli en mer jämställd räddningstjänst med ökad mångfald.

Sammantaget har räddningstjänstförbundet under 2016 uppfyllt de lagstadgade kraven och genomfört verksamheten med en ekonomi i balans. Uppföljning av målen 2016 visar att en stor andel endast är påbörjade eftersom de är en del av Handlingsprogrammets fyraåriga mål vilket innebär att de inte är slutliga. 2016 var vårt första år med denna form av verksamhetsplan. Man kan konstatera att en viss begreppsförvirring har skett vilket har medfört att den årliga verksamhetsplanen för 2017 blev omarbetad. Vi har fått en ny ledningsstruktur då direktionen tillsatt en förbundsdirektör för att leda verksamheten. Tillsammans påbörjar vi resan mot framtidens räddningstjänst. Vi är på väg.

Ulf Sjösten   **Jill Jingbrant**
Ordförande   Förbundsdirektör

Ett tryggt och olycksfritt samhälle för alla

Dygnet runt, 365 dagar om året, finns vi för invånarnas säkerhet och upprätthåller beredskap för att hantera olika typer av olyckor. Vi är omkring 500 anställda och tillsammans arbetar vi för att nå visionen om ett tryggt och olycksfritt samhälle för alla.

Vi organiserar och driver räddningstjänst i sex kommuner: Borås, Bollebygd, Mark, Svenljunga, Tranemo och Ulricehamn.

Uppdrag

Vi har i uppdrag att förhindra och minska konsekvenserna av olyckor hos alla som bor, verkar och vistas i vårt område. Vi arbetar före, under och efter olyckor och kriser genom att:

Informera

Vi informerar, utbildar och kommunicerar för att förebygga oönskade händelser och skapa ett tryggare samhälle.

Stödja

Vi stödjer våra medborgare och kommuner i skyddet mot olyckor och kriser.

Hantera

Vi genomför insatser vid risker, olyckor och kriser för att rädda och skydda människor, egendom och miljö.

Utveckla

Vi deltar i utvecklingen av samhällets trygghets- och säkerhetsarbete samt utvecklar vår egen förmåga.

Vår organisation är anpassad för att driva och stödja räddningstjänstuppdragets fyra skeden.

Förebygga

Räddningstjänstens förebyggande arbete fokuserar på information, rådgivning, utbildning och tillsyn. Uppdraget tillgodoser

lagstiftningens krav på skydd, säkerhet och trygghet i samhället på lokal nivå. Arbetet bygger på nära samverkan med medborgare, näringsliv samt medlemskommunerna och bedrivs med ett medvetet samhällsperspektiv.

Exempel på uppgifter är risk- och sårbarhetsanalyser, medverkan i samhällsplaneringen, utbildning till olika målgrupper samt råd och information till enskilda.

Räddningsinsatser

Uppgiften innebär att upprätthålla beredskap för att dygnet runt kunna utföra räddningsinsatser vid bränder och andra olyckor.

Arbetet innebär att utveckla och vidmakthålla kompetens, metoder och tekniska resurser för att vara väl förberedda för räddningsinsatser samt att kunna stötta kommunerna vid kris. Övning och utbildning är därför

en del av varje arbetspass för vår operativa personal.

Uppföljning

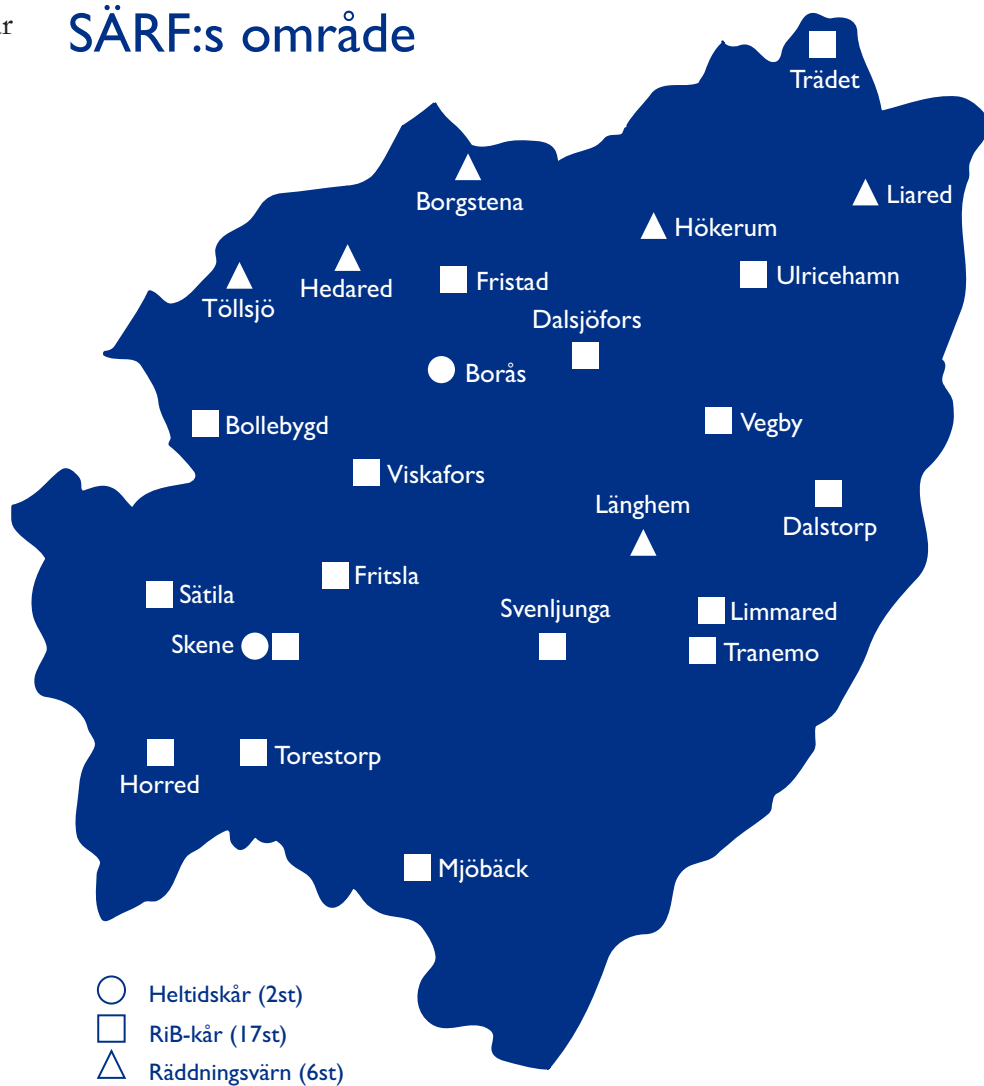
För att optimera verksamheten och möta riskbilden i samhället har vi behov av att identifiera, dokumentera och analysera enskilda risker, tillbud och olyckor.

Uppföljning innebär att lära av inträffade olyckor och räddningsinsatser för att undvika upprepningar och ta tillvara erfarenheter både i det olycksförebyggande arbetet och i de insatsoperativa beredskapsförberedelserna.

Stöd till kommunerna

Stödet innebär att biträda medlemskommunerna vid svåra samhällsstörningar eller extraordinära händelser. Det kan ske genom samverkan och stöd med räddningstjänstens kompetens och resurser.

SÄRF:s område

Att förebygga oönskade händelser skapar ett tryggare samhälle

För att stärka den enskildes förmåga att förebygga och hantera olyckor utbildar vi kontinuerligt våra sex medlemskommuners anställda i grundläggande brandskydd. Utbildningarna genomförs enligt avtal och inkluderar samtliga kommunanställda. Målet för 2017 blir att ytterligare öka antalet utbildade.

Under året har vi särskilt bjudit in Borås Stads SFI-klasser till studiebesök vilket lett till att många elevgrupper besökt oss. I stor utsträckning är det Mobile Info Center, som på enkel svenska, presenterat räddningstjänsten i Sverige och vårt förbund tillsammans med brandskyddsinformation. Vid behov har de kunnat översätta till en mängd olika språk. Mobile Info Center arbetar för att nå ut med information om avfallshantering och brandsäkerhet till boende i Borås. De är framför allt verksamma i

invandrartäta områden och är en värdefull resurs för oss.

Vårt samarbete med Borås Högskola fortsätter. Vi har föreläst för blivande byggnadsingenjörer och affärsingenjörer med syfte att förklara vår roll i byggnadsprocessen och förbereda dem på hur samarbetet med räddningstjänsten kan komma att se ut när de kommer ut i arbetslivet.

I våra medlemskommuner har 2015 års risk- och sårbarhetsanalys följts upp. En följdverkan är att nödvändig teknisk utrustning för ledning och samverkan, som disponeras under en extraordinär händelse, inventerats. Arbetet är gjort i samarbete med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, som också är delfinansier.

Det är mycket aktivitet på vår utbildnings- och

övningsanläggning Guttasjön. Vi har tagit emot besök från både nationella och internationella räddningstjänster som bland annat velat ta del av vår kunskap och erfarenhet kring användning av skärsläckare.

På uppdrag av MSB genomför Securitas räddningsinsatsutbildning för landets räddningstjänstpersonal i beredskap, RiB, hos oss. Under dessa utbildningar fungerar vår personal som instruktörer. Kosan Gas, Skangas, Assistancelåren, ICT Education, X-Fire, MTR och SJ är andra exempel på ytterligare aktörer som under året nyttjat fältets flexibla faciliteter och service under sina utbildningar och kurser.

Vi deltar i medlemskommunernas säkerhets- och trygghetsarbete på bred front genom deltagande i brottsförebyggande råd, ungdomsprojekt som Människan bakom uniformen och FABIS,

förebygga anlagd brand i skola. Arbetet ger positiva effekter, bland annat har antalet anlagda bränder i skolmiljö varit få under året.

Att förebygga anlagda bränder genomsyrar mycket av vårt arbete för barn och unga. Samarbetet med Navet Science Center, riktat till elever i årskurs 5-6, är ett sådant exempel. Eleverna blir brandtekniker med målet är att öka medvetenheten kring anlagd brand och dess konsekvenser.

Brandman för en dag, som vi bedriver under sommar-månaderna, har fortlöpt. Barn i åldrarna 10-15 år får besöka Guttasjön och prova på

kårer och räddningsvårn deltog på omkring 70 lokala evenemang 2016

moment som ingår i en brandmans vardag, bland annat för att skapa förståelse kring problematiken med anlagda bränder. Under sommarperioden

åker vi också runt i förbundet för att möta invånare i alla åldrar, ett arbete vi kallar Brandman på turné.

Vi strävar efter att ha en aktiv roll vid arrangemang i vårt område. Likväl när det kommer till att bistå med expertis kring personantal och riskavstånd inför evenemang som faktiskt deltagande för att visa vår verksamhet och nå ut med förebyggande information.

Under året var vi särskilt involverade i arbetet inför och under Borås Pride, Borås Sommartorsdagar och Ulricehamns Uport Festival.

Antal vi utbildat 2016 (st)

8096

2015: 7271

18

Antal heldagar Guttasjön bokats

200

Med rätt kompetens och samarbete räddar vi ännu fler

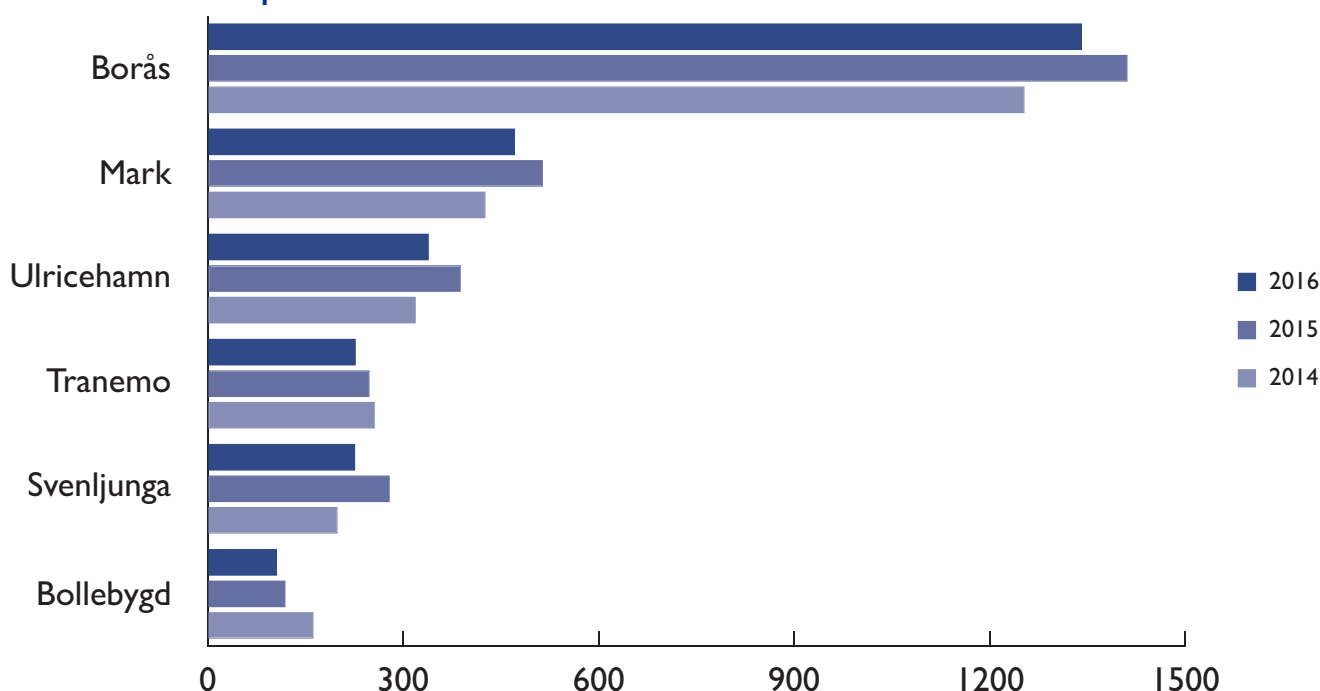
Under början av året såg vi flyktingboenden och hem för ensamkommande flyktingbarn som prioriterade tillsynsområden. Omvärldsanalys gjorde tydligt att det krävdes ett aktivt förebyggandearbete mot anlagd brand utifrån. En speciell checklista för detta upprättades i samband med denna tematillsyn.

Under året hade vi inga allvarliga tillbud på dessa boenden.

Tematillsyn genomfördes även på hotell- och vandrarhem. Vi noterar att arbetssättet med tematillsyner där ett stort antal liknande verksamheter genomförs under kort period lett till att nivån på brandskyddet hamnar mer rätt.

De senaste åren har flera av våra kårer utrustats med mindre offensiva enheter. Under 2016 köptes och drifsets två sådana enheter. Det, tillsammans med projekt med dagtidsanställd personal vid RiB-kår med hög larmfrekvens är exempel på årets arbete mot effektiva räddningsinsatser.

Antal insatser per medlemskommun 2014-2016

Sammantaget visar året en minskning av antalet insatser. Det beror främst på det nya avtalet om IVPA, I väntan på ambulans, som trädde i kraft 1 juli 2016. Avtalet baseras på det regionala avtal som träffats i hela Västra Götaland. Det nya avtalet reglerar att samtliga stationer som larmas på IVPA-uppdrag görs så efter samma kriterier. Nu föranleds ett uppdrag främst av hjärtstopp, men vi kan också larmas ut på begäran av ambulanspersonal.

Antalet bostadsbränder, främst i flerbostadshus, har ökat under året. Riktade informationsinsatser kring brandskydd i hemmet är ett prioriterat arbetsområde 2017.

Vi har deltagit i framtagandet av en övergripande riskanalys för farligt godslederna inom Borås Stad. Likt tidigare kommer varje enskilt fall att bedömas, men

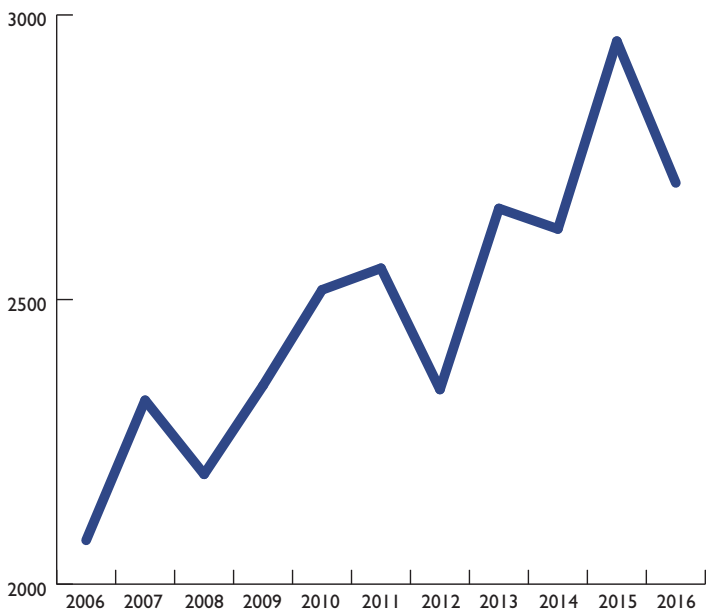
mycket av de grundläggande förutsättningarna ges redan i den övergripande riskanalysen. Vi vill utveckla arbetet till liknande lösning i samtliga medlemskommuner.

Samordnade tillsyner, med bland andra polis och Skattemyndighet, har genomförts hos verksamheter med serveringstillstånd vid flera tillfällen.

Dessa tillsyner görs oanmälda på kvällstid då verksamhet pågår. Vi ser fördelar med arbetssättet, bland annat då det ger respektive organisation en ökad förståelse för hur andra kommunala och statliga myndigheter utövar sitt myndighetsansvar.

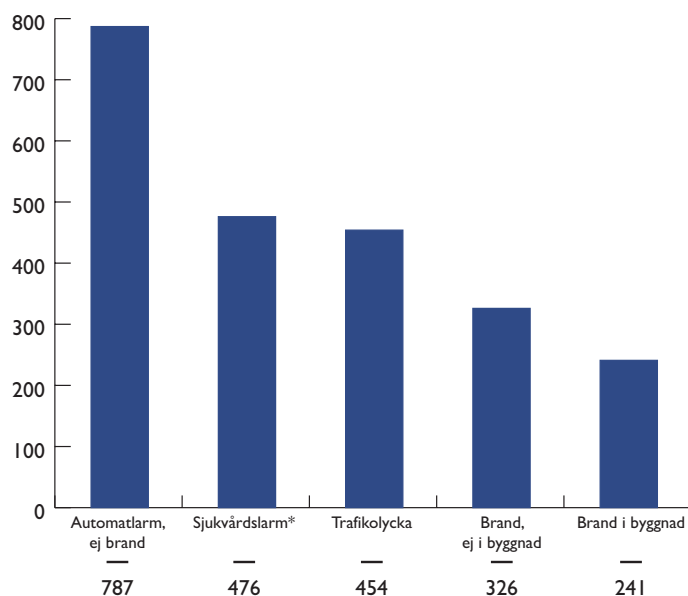

Skadehändelser i SÄRF 2006-2016

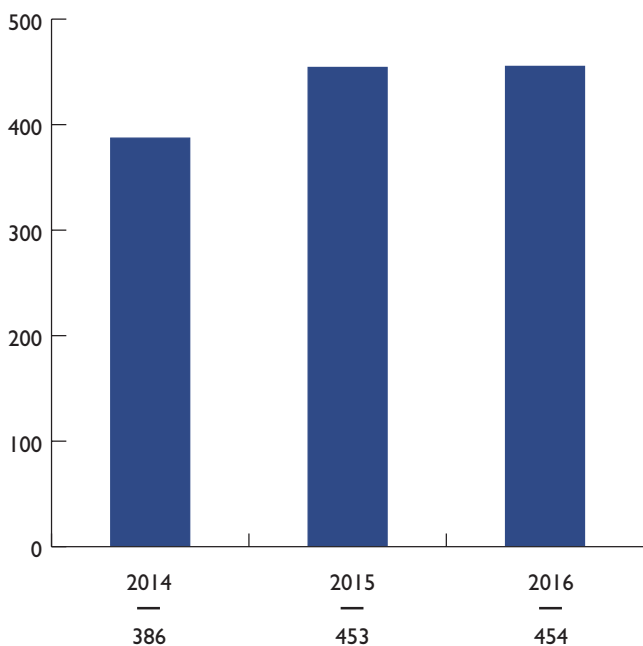
Notera Marks
kommuns inträde
2010-01-01

Antal larm fördelade på vanligt förekommande insatser

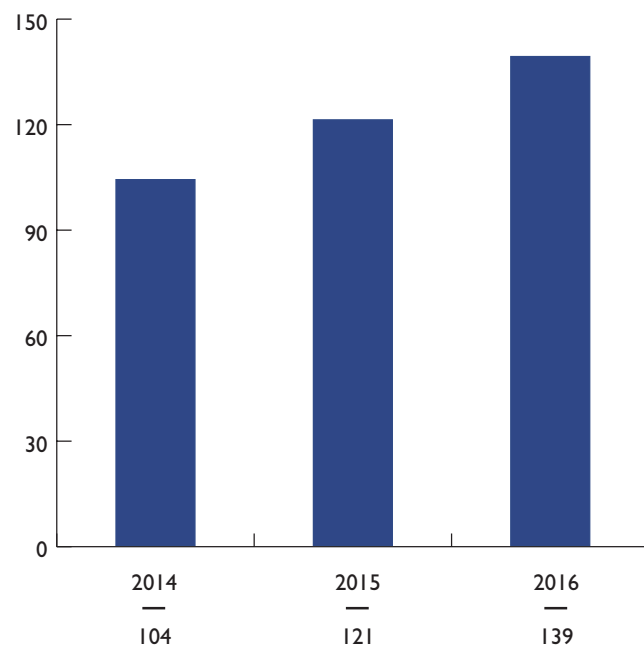

*sammanslagning av: annat sjukvårdslarm, hjärtstoppslarm, annan hjälp till ambulans

Insatser vid trafikolyckor 2014-2016

Antal bostadsbränder 2014-2016

En av årets händelser

Den 28 november mottas brev innehållande ett okänt pulver på flera platser i vårt område. De berörda verksamheterna är rådhuset och polishuset i Borås samt kommunhuset i Svenljunga. När vi larmas har ett antal personer kommit i kontakt med pulvret på de olika adresserna.

En stor insats, där vi samverkar med polis och ambulans, inleds. I vår ledningscentral beslutas att hantera detta som en särskild händelse och stabsläge intas.

Tidigt beslutas att skicka kemdykare och insatsledare från Skene till Svenljunga för att höja beredskapen om händelsen

skulle eskalera. Vid rådhuset har samtidigt kemdykare från Borås etablerat sig. Vår uppgift på plats blir att förbereda eventuella livräddande åtgärder, upprätta zonindelning och bistå med sanering.

När polisens bombgrupp och Räddningstjänsten Storgöteborgs indikeringsenhet anländer till Borås förbereds indikering av pulvret och personalsanering byggs upp. Insatsen i Svenljunga är avvaktande i väntan på ytterligare en bombgrupp.

Insatsen i Borås beskrivs som lugn och metodisk med säkerhet i fokus. Vi får en första indikering,

knappt fyra timmar efter det att insatsen inletts, på att ämnet troligtvis är ofarligt. Strax därefter fastställs informationen. Insatsen flyttas till polishuset och även där konstateras ämnet vara ofarligt. Efter analys visar det röra sig om samma ämne i Svenljunga.

Vid avslutad insats hade inga personer kommit till skada och vår organisation hade fått ett oplanerat övningstillfälle tillsammans med samverkansparter.

Foto: Joakim Eriksson, Agena Foto

Att utvecklas är en förutsättning för än mer säkra och effektiva insatser

Vårt arbete för en ständig utveckling, via intern erfarenhetsåterföring likväl som samverkan och deltagande i externa forskningsprojekt, är viktigt för oss.

Flera tragiska olyckor där brandmän mist livet i samband med arbete på väg inträffade 2016. Vi utförde, efter önskemål från Räddningstjänsten Mitt Bohuslän, en insatsuppföljning efter att en av deras tjänstgörande brandmän förolyckats i en trafikolycka. I och med det känsliga ärendet ville de att en extern part följde upp händelsen. Vi ser uppdraget som ärofyllt och hoppas att vår uppföljning kan vara en del i att inga fler kollegor omkommer i tjänst.

Olyckorna lyfter, i allra högsta grad, frågor kring blåjuspersonals säkerhet. Vi har lagt kraft på att hela vår organisation ska känna sig trygg i formerna för säkert arbete på väg.

Att finna och dra nytta av erfarenheter efter utförda insatser är av största vikt. Målet, både vid förenklade och fördjupade insatsuppföljningar, är att inkludera personal från olika arbetsområden för att se mönster och förbättringspunkter utifrån olika perspektiv. Detta har utvecklats under året och brandmän gör kontinuerligt så kallat förenklade insatsuppföljningar. Årets uppföljningar gav bland annat lärdomar om brandpåverkade gasflaskor och explosion vid fordonsgasstation.

Hur vår verksamhet påverkar miljön är ett i allra högsta grad aktuellt ämne för oss. Vi har under flera år arbetat med miljöfrågor och har ett särskilt fokus på hantering av släckvatten i samband med räddningsinsats. Utvecklingsarbetet har främst drivits av personal vid Viskafors RIB-kår. Under året har personalen, vid upprepade

tillfällen, ombetts föreläsa externt då intresset för arbetet är stort. Under Skyddsmässan var vi representerade i MSB:s monter för att presentera vårt miljöarbete.

Under året har vi fortsatt arbetet med att anpassa våra brandstationer utefter konceptet Friska brandmän. På flera stationer har larmställ avskilts från övriga lokaler och utrymmen för kontaminerad utrustning har iordningställts. Utveckling av fordon, materiel och metoder med arbetsmiljö i fokus pågår ständigt.

Två nya brandstationer har tagits i bruk under året. RiB-kåren i Horred och räddningsvärdet i Töllsjö huserar nu i nybyggda lokaler.

Ett arbete kring hur vi ska förhålla oss till brandutsatta gasflaskor inleddes 2016. Vid ett större utbildningsgenomförande under hösten gick samtliga befäl en heldagsutbildning i ämnet.

Projektet fortlöper 2017 med informations-spridning för en säkrare hantering av gasflaskor hos företag och privatpersoner i förbundet.

Arbetet med förebyggande avvikelser har utökats. Via en funktion på vårt intranät kan all personal rapportera om brister i brandskydd runt om i våra medlemskommuner. Inlämnad rapport når vår förebyggande avdelning för åtgärd.

Vid tillsyn strävar vi efter att förmedla budskapet om att vi är där för att hjälpa fastighetsägare och nyttjanderätthavare att uppfylla lagens krav. I de fall det krävs större åtgärder är vi lyhörda och för en diskussion om tidsplaner och alternativa lösningar.

Vår myndighetsutövning mäts årligen i ett Nöjd Kund Index, NKI. Den sista tertialrapporten för 2016 visar att vårt värde ökar

i jämförelse med föregående år då vi hamnade högst av myndigheterna i Borås Stad. Bemötande och tillgänglighet är parametrar där vi utmärker oss.

Organisationsutveckling med fokus på rekrytering och arbetsmiljö

För att bli anställd som brandman vid våra två heltidskårer i Borås och Skene gäller som grundkrav att personen ska ha genomgått utbildningen Skydd mot olyckor, SMO. Under senare år har vi upplevt svårigheter att bemanna semestervikariat med SMO-utbildad personal. Detta har inneburit att vi sedan ett par år även erbjuder anställda vid våra egna RiB-kårer att söka vikariat som brandmän vid våra heltidskårer. Modellen är uppskattad och kompetenshöjande för vår RiB-personal.

Antal anställda

Antalet anställda inklusive vikarier och räddningsvårn uppgick 2016-12-31 till 477 personer, 24 kvinnor och 453 män. Fördelning på personalgrupper enligt nedan:

Personalgrupper	2016	2015	2014
Ledning, administration, förebyggande, utbildning, drift	48	43	39
Heltidsanställd utryckningspersonal, Borås heltidskår	53	53	53
Heltidsanställd utryckningspersonal, Skene heltidskår	23	23	22
Insatsledare stationerade i Borås	12	12	12
Insatsledare, dagtid med beredskap, stationerade i Skene	3	3	4
Räddningstjänstpersonal i beredskap fördelade på 17 kårer	276	283	292
Personal i räddningsvårn fördelade på sex orter	62	62	61
Totalt	477	479	483

Huvuddelen av vår operativa personal består av räddningstjänstpersonal i beredskap. Rekryteringssvårigheter finns på ett flertal orter inom vårt förbund och tendensen är likadan över stora delar av landet. Som en följd har befintlig personal vid ett par av våra kårer hög arbetsbelastning. Vi har, i perioder, tvingats gå ned i bemanning för att skapa en hjälpligt hållbar arbetssituation.

Inför höstens rekryteringskampanj, för att nå både heltids- och RiB-personal, togs beslut om att uteslutande annonsera

målgruppsanpassat via sociala medier. I annonseringen användes vår nyproducerade film med syfte att väcka intresse för vår organisation och för SÄRF som arbetsgivare. Filmen visades också i samband med att vår personal besökte studenter vid SMO-utbildningarna. På orterna med störst rekryteringsbehov genomfördes även informationsinsatser med prova-på-tema. Satsningarna gav positivt gensvar och resultat.

Konceptet ”Månadens station”, där personal vid våra kårer och värn berättar om just deras

station, tog fart. Ett uppskattat inslag, både internt och externt, som också främjar vår rekrytering.

Vi har särskilt lyft möjligheten att praktisera på våra RiB-kårer som en del i att locka fler brandmän i

beredskap. Ett tjugotal personer har praktiserat hos oss och flera av dem anställdes under året. Bemanningsläget är dock fortsatt problematiskt vid ett antal av våra RiB-kårer.

Vi har återupptagit arbetet med att digitalisera inrapporteringen av löneunderlag för vår RiB-personal. Syftet är att effektivisera lönearbetet och kvalitetssäkra processen. Första etappen i projektet, val av system samt inköp, är slutfört.

Under året har förbundets första kvinna antagits till ett av våra sex räddningsvårn. Totalt har tre avgått och lika många antagits under året. I Borgstena, Hedared, Hökerum, Liared, Långhem och Töllsjö står personalgruppen frivilligt till förfogande som första insats på sin ort. Vi ser gärna ökad mångfald bland sökande till de tjänster som kontinuerligt blir lediga inom alla yrkeskategorier.

Under 2016 har ett antal åtgärder kopplade till arbetsmiljö realiserats. En justerad mötesstruktur i samverkanssystemet har införts. Numera hanteras arbetsmiljöfrågor av en skyddskommitté med fokus på både promotiva och reaktiva åtgärder.

Ett årshjul, med tidsatta åtgärder för nästkommande år, har arbetats fram och vår arbetsmiljöpolicy har uppdaterats i syfte att förtydliga ansvaret för alla parter i arbetsmiljöarbetet. Chefer, arbetsledare och skyddsombud har gått en utbildning i grundläggande arbetsmiljö för en uppdaterad och stärkt kompetens.

Bemanning RiB

Sammanställningen omfattar alla anställda exklusive praktikanter.

Kår	Önskvärd bemanning	Anställda 2016-12-31	Varav kvinnor	Avgångar under året	Nyanställda under året
Bollebygd	21-23	20	1	3	3
Dalsjöfors	16-18	15	0	3	0
Dalstorp	21-23	21	0	0	1
Fristad	21-23	22	1	4	3
Fritsla	9-11	11	0	0	0
Horred	21-23	17	0	1	1
Limmared	13-15	12	0	2	1
Tranemo	13-15	15	1	0	0
Mjölback	16-18	15	2	2	0
Skene RiB	9-11	11	2	1	1
Svenljunga	21-23	19	0	4	1
Sätilla	21-23	13	1	6	4
Torestorp	9-11	10	1	2	1
Trädet	13-15	13	1	2	2
Ulricehamn	29-31	32	0	2	3
Vegby	16-18	16	0	0	0
Viskafors	13-15	14	0	1	1
Totalt		276	10	33	22

Tidsanvändning för heltidsanställd personal

	2016		2015		2014	
	timmar	%	timmar	%	timmar	%
Schemalagd tid						
Schemalagd tid	307 579	100,00	276 750	100,00	282 385	100,00
Frånvaro						
Semester	31 819	10,34	29 600	10,40	28 378	9,97
Sjukdom och rehabilitering	7 770	2,53	8 751	3,08	7 888	2,77
Föräldrarledighet	7 059	2,30	4 418	1,55	4 673	1,64
Vård av sjukt barn	1 353	0,44	632	0,22	549	0,19
Komptid, uttag	107	0,03	141	0,05	139	0,05
Förskjuten arbetstid, uttag	159	0,05	321	0,11	313	0,11
Annan ledighet	126	0,04	3 426	1,20	4 664	1,64
Summa frånvaro	48 393	15,73	47 289	16,62	46 604	16,38
Återstår arbetad tid	259 186	84,27	229 462	83,38	235 781	83,62
Arbetad tid utöver schema						
Övertid larm	612		507		521	
Övertid personalbrist	1 079		1 153		1 453	
Övertid övrigt	557		347		287	
Förskjuten arbetstid utbildning	9		0		0	
Förskjuten arbetstid övrigt	0		0		254	
Fyllnadstid	304		203		76	
Summa arbetad tid utöver schema	2 561		2 210		2 590	
Totalt arbetad tid	261 747		231 672		238 371	
Utbetald övertid i tkr (exkl PO)	990		990		1 013	

Inarbetad tid 2016-12-31

	2016		2015		2014	
	Antal	Värde Tkr	Antal	Värde Tkr	Antal	Värde Tkr
Sparade semesterdagar	2 929	8 102	2 978	6 412	2 733	5 831
Komptid, timmar	641	195	701	211	761	229
Flexitid, timmar	3 401	1 092	3 265	1 049	3 378	1 084
Förskjuten arbetstid, timmar	1 170	376	1 077	346	1 376	442
Inarbetad skuld till personalen		9 765		8 018		7 586

Personalstatistik

Antal anställda innefattar tillvidareanställda och långtidsvikarier
Avgångar och nyanställda omfattar endast tillsvidareanställningar.

	2016	2015	2014
Borås och Skene heltidskärer samt dagtidspersonal			
Antal anställda	125	134	130
varav kvinnor	13	14	14
varav män	112	120	116
Avgångar under året	7	7	8
Nyanställda under året	4	7	5
Personalomsättning (%)	5,89	6,70	6,15
Sjukfrånvaro	2,53	3,08	2,77
Medelålder			
Borås heltidskår	43	42	43
Skene heltidskår	43	42	41
Dagtidspersonal	47	46	47
RIB-personal			
Antal anställda	276	283	292
varav kvinnor	10	13	13
varav män	266	270	279
Avgångar under året	33	16	26
Nyanställda under året	22	15	15
Personalomsättning (%)	11,4	5,6	8,9
Sjukfrånvaro (%)	0,77	0,92	1,78
Medelålder	43	43	41

Sjukfrånvaro fördelat per åldersgrupp och långtidssjuka (>60 dagar)

Statistiken omfattar Borås och Skene heltidskärer samt dagtidspersonal.

Ålder	Sjuk %	Långtidssjuk %
29 år eller yngre	0,39	0
30-49 år	1,75	16,05
50 år eller äldre	2,94	32,14

Långtidssjuka anges i % av den totala sjukfrånvaron.

Fördelning av sjukfrånvaro för kvinnor och män redovisas inte av integritetsskäl.

Positivt resultat på 6,9 Mkr stärker eget kapital inför framtiden

Siffrorna inom parentes i texten nedan visar föregående års resultat.
Åren 2016 och 2015 är jämförbara i förhållande till verksamhetens innehåll.

Ekonomisk analys

Vi har god kontroll på vår ekonomi och årets kostnader följer budget. Årets intäkter har varit något högre än budgeterat. Årets verksamhet har genererat ett positivt resultat på 6,9 Mkr på en omsättning som uppgår till 174,2 Mkr (165,8 Mkr). Resultatet beror på större poster som inte löpande kan påverkas, som lägre kostnader för avtalspension, utbetalning från Fora avseende 2004 års premier och upplösning av avsättning i samband med avslutad förhandling.

God ekonomisk hushållning

Vi uppfyller det finansiella målet, att minst uppnå nollresultat och samtidigt visa att verksamhetsmålen uppnås, enligt vårt handlingsprogram. För uppföljning av verksamhetens mål hänvisas till dokumentet Verksamhetsuppföljning 2016. Den goda ekonomiska hushållningen innebär också att förbundets ekonomiska utrymme är överordnat verksamhetens ambitionsnivå.

Balanskravsutredning

Uppgift om årets balanskravsresultat ska redovisas i årsredovisningen och ska rensas från poster som inte hör från den egentliga verksamheten. Återbetalning från Fora/AFA avseende avtalsförsäkringar framgår av ”reducering av jämförelsestörande poster”. Förbundet använder inte Resultatutjämningsfond (RUR). Kommunalförbundet redovisar ett positivt balanskravsresultat för 2016.

Beräkning av Balanskravsresultat

	Belopp i Tkr
Årets resultat 2016	+ 6 965
Reducering av jämförelsestörande poster	-935
Reducering av samtliga realisationsvinster	-157
Årets balanskravsresultat	+5 873

Verksamhetens intäkter och kostnader

Förbundets intäkter (exkl. medlemsavgifter) uppgår till 23,7 Mkr och består av myndighetsutövning, uppdragsutbildningar, automatiska brandlarmtjänster och övriga avtalstjänster.

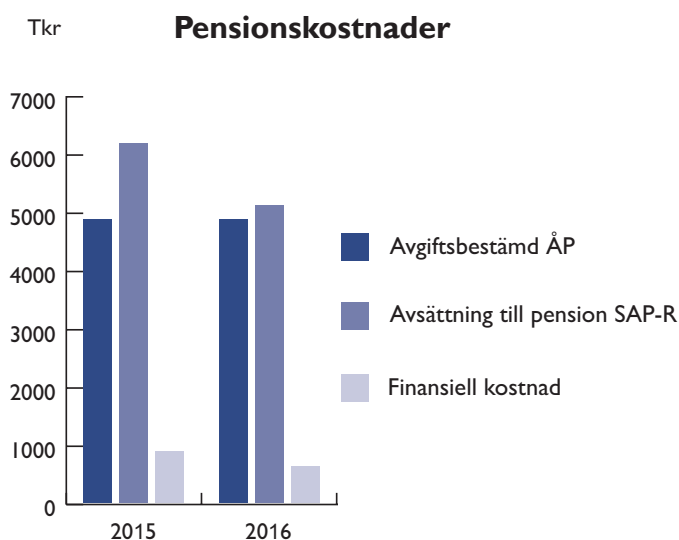
Intäkterna har ökat 2016 avseende automatiska brandlarm och uppdragsutbildningar. Detta återspeglas delvis i kostnadsbilden samtidigt som det medfört en ansträngd personalsituation. I verksamhetens intäkter ingår extraordinär intäkt från Fora avseende återbetalning av 2004 års premier.

Verksamhetens kostnader utgörs av kostnader för personal, lokaler, materiel och tjänster. Ökningen från föregående år avser främst personal. Personalkostnader inklusive pension utgör 73,1% (72,3%) av förbundets totala kostnader. Kostnaden för lön och sociala avgifter är totalt 4,6%

högre än föregående år. Tidigare vakanshållna tjänster har delvis tillsatts, löneöversynen 2016 gav en löneökning för RiB-anställda på 5,7% (från 2014 års nivå, ingen höjning genomförd 2015) och för övrig personal cirka 2,8%. Pensionskostnader baseras på uppgifter från KPA

pension per 2016-12-31 och RIPS07 är beaktat i beräkningen. Förbundets kostnad för SAP-R, Särskild Avtalspension inom Räddningstjänst, är lägre än både budget och föregående år på grund av att ett antal pensionsavgångar har flyttats framåt i tiden.

Mkr	2016	2015	2014	2013
Årets resultat	6,9	1,8	3,3	3,3
Intäkter	23,7	19,0	20,3	21,0
Kostnader inkl. avskrivningar	166,7	163,4	159,4	157,0

Medlemsavgifter

Medlemskommunerna ersätter förbundet genom avgifter för att utföra uppdraget enligt Handlingsprogrammet. Kommunbidraget är förbundets största intäkt och uppgår till 150,5 Mkr vilket är en höjning från 2015 med 2,5%. Detta innebär en bidragsfinansiering av verksamheten på 90,2% (89,8%). Kostnad för Räddningstjänst per invånare inom förbundet är 755 kr (746 kr).

tidigare inflation gör att det är dyrare att köpa samma bil idag och har uppgått till 10,6 Mkr (3,9 Mkr).

Årets fordonsinvesteringar består av:

- ▶ 3st Räddningsfordon
- ▶ 3st Transportfordon
- ▶ 3st Personbilar

Övriga investeringar utgörs av släckaggregat, tälthallbyggnad samt personsökare.

Årets investeringar avviker mot Investeringsbudgeten med 9,0 Mkr och avvikelserna består av

pågående investeringar som kommer att slutföras under 2017:

- ▶ 2st Räddningsfordon
- ▶ Rökskydd

Utvärdering av Ekonomisk Ställning

Balanslikviditeten och rörelsekapitalet har sänkts då investeringar av anläggningstillgångar har ökat, se kassaflödesanalys. Eget kapital uppgår till 42,4 Mkr och ska täcka den ansvarsförbindelse som finns för Pensionsutfästelse före 1997 på 14,2 Mkr samt förbundets risker.

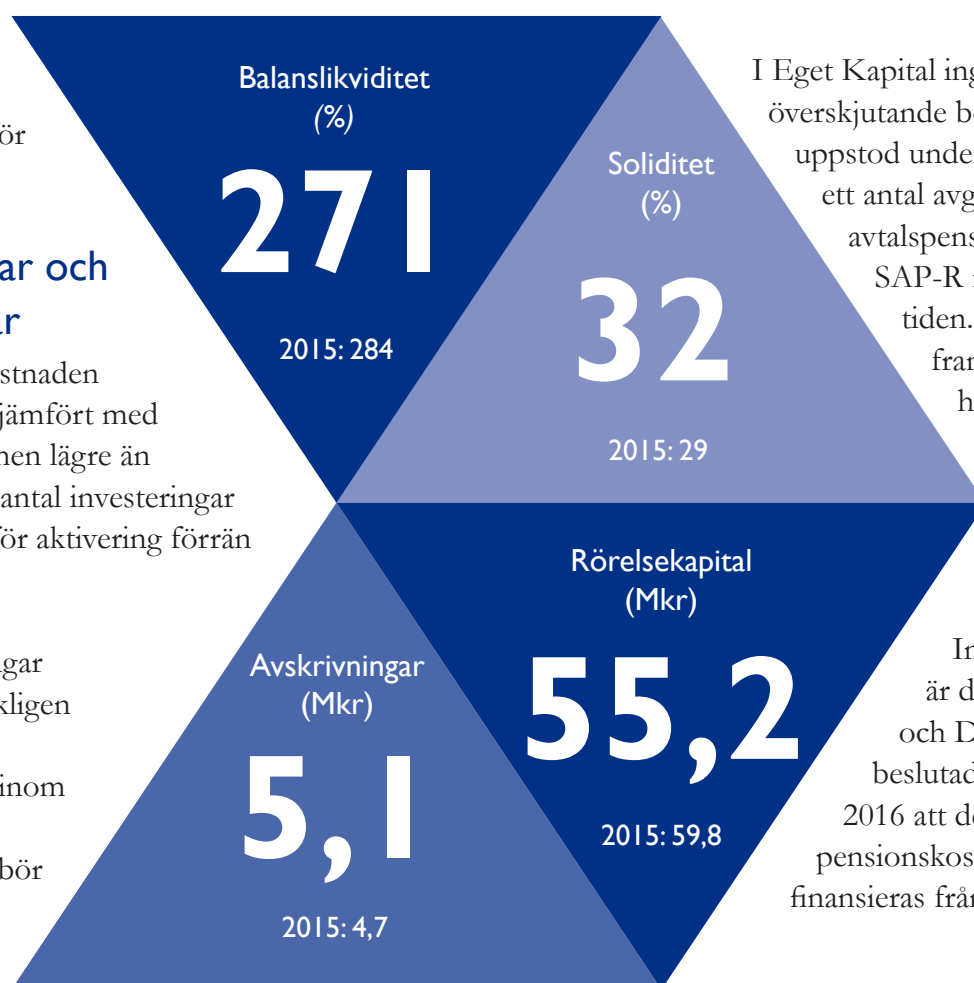
Finansnetto

Finansnetto utgörs av kostnadsränta för Pensionsskuld.

Avskrivningar och investeringar

Avskrivningskostnaden är något högre jämfört med föregående år men lägre än beräknat då ett antal investeringar inte blev klara för aktivering förrän i slutet av 2016.

Årets investeringar består huvudsakligen av nödvändiga reinvesteringar inom fordonsparken, reinvesteringar bör vara högre än avskrivningar,

I Eget Kapital ingår det överskjutande belopp som uppstod under 2016 då ett antal avgångar med avtalspension enligt SAP-R flyttades framåt i tiden. I samband med framflyttningen har pensionskapitalet räknats om vilket genererar ökad kostnad för 2017.

Internbudget 2017 är därmed ej i balans och Direktionen beslutade i december 2016 att den ökade pensionskostnaden 2017 ska finansieras från Eget Kapital.

Förbundets utveckling – risker och möjligheter

Förbundet står inför flertalet utmaningar i utvecklings- och olycksförebyggande arbete.

Samverkan i olika former blir alltmer angeläget. Förbundet är sedan 2016 med och finansierar en regionsamordnartjänst inom nätverket RäddSam VG.

Arbetsmetoder, val av tekniska lösningar och en ökad uppmärksamhet på arbetsmiljörisker driver utvecklingen och kräver resurser i form av tid och pengar.

Förbundet måste säkerställa drift och funktionalitet hos IT-system som förutom verksamhetssystem i det dagliga arbetet också omfattar ekonomi, personalsystem, automatlarmshantering, kommunikation via RAKEL, radiosystem och telefoni.

Svårigheten med att rekrytera personal inom olika kategorier medför att vi behöver använda nya metoder och nya kanaler för rekrytering.

Känslighetsanalysen visar en sårbarhet då vissa förhållanden, som vi ej kan påverka, snabbt kan ändras.

Känslighetsanalys av risker

	Påverkan Mkr
1% förändring av Medlemsbidraget	1,5
1% Löneförändring	1,2
1% förändrad diskonteringsränta påverkar pensionskostnaden	2,0
Självrisk i händelse av stor skada (0,02% av aktuell kommuns skatteunderlag föregående år)	3,7

Budgetsäkerhet

Budgetavvikelse beror till största delen på svårigheter att prognostisera Pensionskostnader inom SAP-R. För 2016 består avvikelseerna av lägre kostnader

för avtalspension, återbetalning från Fora av 2004 års premier, upplösning av avsättning samt högre intäkter och lägre avskrivningar.

Budgetavvikelse
Årets resultat (%)

+5,3

2015: +1,2

Intern styrning och kontroll

Enligt kommunallagen ansvarar styrelsen för att verksamheten bedrivs på ett effektivt sätt och att det finns säkra rutiner.

Löpande granskning har skett av ekonomi- och lönehantering samt delårsbokslut.

Vi har utvecklat planering och

uppföljning av verksamheten genom att bryta ner det 4-åriga Handlings-programmet till en Verksamhetsplan med årliga mål.

För uppföljning av våra mål 2016, se dokumentet Verksamhetsuppföljning 2016.

Resultaträkning, Tkr

	Not	2016	2015
Verksamhetens intäkter	1	23 699	19 086
Verksamhetens kostnader	2	-161 630	-158 685
Avskrivningar	3	-5 108	-4 725
Summa verksamhetens nettokostnader		-143 039	-144 324
Kommunbidrag	4	150 500	146 800
Finansiella intäkter	5	2	52
Finansiella kostnader	6	-498	-716
Årets resultat		6 965	1 812

Balansräkning, Tkr

		2016-12-31	2015-12-31
Kortfristiga fordringar	7	7 178	8 739
Kassa och bank		80 243	83 670
Omsättningstillgångar		87 421	92 409
Pågående investering	8	9 072	45
Maskiner och inventarier	9	35 262	29 773
Långfristiga fordringar	10	67	92
Anläggningstillgångar		44 401	29 910
Tillgångar		131 822	122 319
Kortfristiga skulder	11	32 231	32 557
Skulder		32 231	32 557
Eget kapital från föregående år		35 497	33 685
Årets resultat		6 965	1 812
Eget kapital		42 462	35 497
Avsättningar	12	57 129	54 265
Eget kapital, avsättningar och skulder		131 822	122 319
Ansvarsförbindelse	13	14 255	15 155

Kassaflödesanalys, Tkr

	Not	2016	2015
Den löpande verksamheten			
Rörelseresultat exkl. räntenetto		7 461	2 475
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet			
Avskrivningar		5 108	4 726
Realisationsvinst vid försäljning av inventarier		-157	-123
Förändring av avsättning till pension inkl. löneskatt		2 864	3 572
		15 276	10 650
Erhållen ränta		2	52
Erlagd ränta (inkl. ränta på pension)		-498	-715
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		14 780	9 987
Förändring i rörelsekapital			
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar		1 561	921
Ökning/minskning av kortfristiga skulder		-326	882
Kassaflöde från den löpande verksamheten		1 235	1 803
Investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	8,9	-19 624	-2 493
Ökning/minskning av långfristig fordran	10	25	21
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-19 599	-2 472
Finansieringsverksamheten			
Försäljning av anläggningstillgångar		157	123
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		157	123
Ökning/minskning av likvida medel		-3 427	9 441
Likvida medel vid årets början		83 670	74 229
Likvida medel vid årets slut		80 243	83 670

Redovisningsprinciper

Allmänna redovisningsprinciper

Kommunalförbundet tillämpar Kommunallagen (KL), lagen om kommunal redovisning (LKR) samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Värderingsprinciper

Intäkter och kostnader

Periodisering av inkomster och utgifter har gjorts enligt god redovisningssed.

Fakturor överstigande 5 Tkr exklusive moms har periodiseras.

Pensionskostnader

Förbundets pensionskostnader utgörs dels av under året utbetalda pensioner och pensionspremier, dels av årets förändring av kapitalvärdet av utgående och utfästa framtida pensioner.

Värdering av pensionsförpliktelserna är gjord enligt den av Sveriges Kommuner och Landsting antagna beräkningsmodellen för pensionsförpliktelser, RIPS 07.

Särskild avtalspension inom Räddningstjänst (SAP-R) är beräknad på pensionsålder 59,5 år.

Värdet av utfästa pensionsåtaganden redovisas under rubriken avsättningar.

Pensionsutfästelser före 1997-12-31 redovisas som ansvarsförbindelse.

Fordringar och Skulder

Fordringar har tagits upp till det belopp varmed de beräknas inflyta. Avsättning har gjorts för bedömda förlustrisker.

Skulder har tagits upp till nominella värden.

Investering

En investering anses föreligga när tillgången är anskaffad för stadigvarande bruk, tillgången har en ekonomisk livslängd på minst 3 år och anskaffningsvärdet uppgår till minst ett halvt prisbasbelopp exkl. moms.

Avskrivningar

Förbundet tillämpar komponentavskrivning av sina tillgångar. Enligt RKR 11:4 ska avskrivningarna spegla hur tillgångars värde successivt förbrukas och då måste skillnader, i förbrukning och nyttjandeperioder av betydande komponenter i en materiell anläggningstillgång, beaktas. Förväntas skillnaden i förbrukningen av en materiell anläggningstillgångs betydande komponenter vara väsentlig, ska tillgången delas upp på dessa och respektive komponent skrivas av separat.

Förbundets befintliga anläggningstillgångar och de som har aktiverats under 2016 med värde som uppgår till väsentligt belopp består av räddningsfordon. Fordonen har i sin helhet samma förbrukning och nyttjandeperiod och vår bedömning är att varje fordon består av en komponent.

Avskrivningstider enligt plan på anskaffningsvärdet

Höjdfordon	18 år
Övriga stora fordon	14 år
Personbilar/Båtar/Maskiner	7/10 år
Räddningsmateriel	7/10 år
Radioutrustning	5 år
Elektronik/Kameror/Datorer	3 år

Noter, Tkr

Not 1 Verksamhetens intäkter	2016	2015
Automatiska brandlarm	7 763	5 987
Myndighetsutövning	978	1 097
Uppdragsutbildning	5 982	4 499
Avtal	5 240	5 386
Bidrag från EU, AMS mfl	749	370
Uthyrning lokaler, fordon	725	763
Teknisk service	378	506
Övrigt	792	286
Återbetalning AFA försäkring	935	0
Realisationsvinst	157	192
Summa	23 699	19 086

Not 2 Verksamhetens kostnader	2016	2015
Löner och arvoden	81 944	78 861
Personalomkostnader	26 319	24 701
Pensioner	10 061	11 138
Personalsociala	3 499	3 430
Lokaler	14 506	14 075
Materiel	12 919	12 081
Främmande tjänster	12 382	14 399
Summa	161 630	158 685

Not 3 Avskrivningar enligt plan
Planenliga avskrivningar har beräknats på objektens anskaffningsvärden.

Not 4 Kommunbidrag	2016	2015
Bollebygd	7 645	7 457
Borås	74 919	73 077
Mark	30 476	29 727
Svenljunga	9 211	8 984
Tranemo	10 219	9 968
Ulricehamn	18 030	17 587
Summa	150 500	146 800

Not 5 Finansiella intäkter
Intäkter hänförliga till tillgodohavande på Borås Stads internbank.

Not 6 Finansiella kostnader	2016	2015
Ränta pensionsavsättning	498	715
Övriga finansiella kostnader	0	1
Summa	498	716

Not 7 Kortfristiga fordringar	2016	2015
Kundfordringar	3 889	4 720
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	3 276	3 999
Övriga fordringar	13	20
Summa	7 178	8 739

Not 8 Investeringar, påg. investeringar	2016	2015
Ingående anskaffningsvärde	45	1 525
Omklassificeringar under året	-10 597	-3 973
Anskaffningar	19 624	2 493
Utgående anskaffningsvärde	9 072	45

Not 9 Anläggningstillgångar	2016	2015
Ingående anskaffningsvärde	131 636	129 557
Omklassificeringar under året	10 597	3 973
Försäljningar och utrangeringar	-616	-1 894
Utgående anskaffningsvärde	141 617	131 636
Ingående ackumulerande avskrivningar	101 863	99 031
Årets avskrivningar enligt plan	5 108	4 726
Försäljningar och utrangeringar	-616	-1 894
Utgående ack. avskrivningar	106 355	101 863
Summa	35 262	29 773

Not 10 Långfristiga fordringar
Posten avser lån till RiB-personal för genomförande av körkortsutbildning

Not 11 Kortfristiga skulder	2016	2015
Leverantörsskulder	10 647	8 374
Semesterlöneskuld	8 102	8 018
Upplupna löner	2 381	2 342
Upplupna sociala avgifter	885	873
Arbetsgivaravgift	2 144	2 134
Moms	1 169	1 502
Pensioner, individuell del	3 913	3 923
Pensioner, löneskatt	558	832
Övriga interimsskulder	211	2 443
Övriga kortfristiga skulder	2 221	2 116
Summa	32 231	32 557

Not 12 Pensionsavsättning	2016	2015
Ingående balans	54 265	50 692
Utbetalningar	-1 723	-2 121
Ränta mm	672	633
Årets intjänande	3 356	4 363
Särskild löneskatt	559	698
Utgående balans	57 129	54 265

Not 13 Ansvarförbindelse	2016	2015
Pensionsförpliktelse inklusive löneskatt (för tiden t.o.m. 1998)	14 255	15 155

Förbundsdirektionen

Töllsjö, 2017-03-17

Förbundsdirektionen för Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund
avlämnar denna årsredovisning.

Förbundsdirektionen

Ulf Sjösten (M), Ordförande, Borås
Tomas Johansson (M), vice ordförande, Mark
Emma Isfeldt (S), Bollebygd
Torsten Lindh (S), Svenljunga
Crister Persson (C), Tranemo
Per Gustavsson (S), Ulricehamn

Ersättare

Tord Andersson (S), Borås
Andreas Cerny (L), Borås
Christer Johansson (M), Bollebygd
AnnSofi Turesson (S), Mark
Johan Björkman (M), Svenljunga
Anders Brolin (S), Tranemo
Catharina Örtendahl Rylid (M), Ulricehamn

Revisionsberättelse 2016

Till Kommunfullmäktige i:

Bollebygds Kommun
Borås Stad
Marks Kommun
Svenljunga Kommun
Tranemo Kommun
Ulricehamns Kommun

Vi, av respektive fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (organisationsnummer 222000-0810) av dess direktion.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll.

Revisorernas ansvar är att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs är tillräcklig.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet, förbundsordningen och förbundets revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med biträde av sakkunniga och med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Till revisionsberättelsen bifogas vår sammanfattande revisionsredogörelse som utgör en sammanfattning av granskningen.

När det gäller förbundets följsamhet mot budgetbeslut och fastställda mål konstaterar vi att bedömningen försvaras av att prestationsmålen för verksamhetsområdet insats och beredskap inte fullt ut är nedbrutna till mål för budgetåret. Det är väsentligt att förbundet analyserar och ger förklaringar till varför man inte uppnår mål respektive fullt ut har genomfört särskilda aktiviteter.

Avseende verksamhetsområdet skydd och samhälle konstaterar vi att förbundet inte uppnår 28 av 39 mål beslutade mål för 2016 och att 32 av 49 beslutade särskilda aktiviteter för 2016 inte genomförda.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Med hänvisning till att förbundet inte har

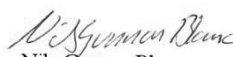
genomfört någon riskanalys, inte har en plan för intern kontroll och att uppföljning av den interna kontrollen saknas, bedömer vi att ändamålsenlig systematik saknas.

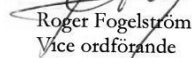
Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenlig med de finansiella mål och verksamhetsmål som direktionen uppställt.

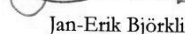
Vi bedömer att verksamheten i Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, men konstaterar att det är angeläget förbundets utveckling med att förbättra måluppföljningen fortsätter. Den interna kontrollen bedöms som inte helt tillräcklig.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för år 2016 för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

BORÅS 2017-03-14

Nils-Gunnar Blanc
Ordförande

Roger Fogelström
Vice ordförande

Jan-Erik Björkli

Per Wignäs

Sture Ernstsson

Mats Jönsson

Södra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund

FÖLJ OSS
raddningSARF

BESÖKSADRESS Olovsholmsgatan 12, 506 34 Borås
TELEFON 033-17 29 00 **MAIL** serf@serf.se **WEBB** www.serf.se